

Обяснителна записка

към Годишен финансов отчет на Община

Шумен към 31.12.2024 г.

Счетоводният отчет на Община Шумен към 31.12.2024 г. е изготвен на база обобщени оборотни ведомости на второстепенните разпоредители с бюджетни средства и оборотната ведомост на общинска администрация Шумен.

През 2024 Община Шумен спазва Счетоводната политика за 2020 година, актуализирана през 2024 г., включваща съвкупност от принципи, изходни положения, концепции и правила за отчитане на нейната дейност.

При съставянето на финансовия отчет са прилагани указанията на Министерство на финансите, дадени с ДДС № 20/2004 г., ДДС №14/2013 г., разработената счетоводна политика и допълнителните указания на Министерство на финансите.

Амортизационната политика на общината е разработена на основание Указание на Министерство на финансите, дирекция „Държавно съкровище“ – ДДС № 05/30.09.2016 г., както и в съответствие с изискванията на т.7.1 от Националния счетоводен стандарт 4 Отчитане на амортизациите.

В Община Шумен е възприет линейния метод за амортизиране на нефинансовите дълготрайни активи.

При счетоводното завеждане на новоактувани нефинансови дълготрайни активи се приема, че фигуриращата в акта за общинска собственост данъчна оценка се явява надежден индикатор за справедлива стойност на съответния имот /земя или сграда/.

Спазени са утвърдените със счетоводната политика принципи на:

Текущо начисляване на приходите и разходите, предпазливост, съпоставимост на приходите и разходите, предимство на съдържанието пред формата.

Счетоводното отразяване на движението на паричните средства се извършва съгласно утвърдения индивидуален сметкоплан, разработен в съответствие със Закона за счетоводството, ДДС № 20/2004 г. и ДДС №14/2013 г. на МФ.

Всички получавани средства по бюджета, сметките за средства от Европейския съюз и други сметки и дейности са отразявани по счетоводни сметки, съгласно вида им.

При изготвянето на сборната оборотна ведомост са осчетоводени всички разходи и приходи, отнасящи се за 2024 г., включително разходите за амортизации, корективи по задължения и вземания към местни лица, корективи за неусвоени помощи и дарения. Начислени са разходите за провизии за персонала, както и приписаните приходи и разходи за предоставено безвъзмездно право на ползване и наеми, в съответствие с изискванията на ДДС № 20/2004 г., ДДС №14/2013 г., ДДС 05/2016, както и издадените през следващите години от Министерство на финансите – дирекция „Държавно съкровище“ писма и указания по отделни въпроси, свързани с отчетността на бюджетните организации.

Вземанията и задълженията са осчетоводени на принципа на текущото начисляване и са отразени по сметки от групи 40, 41 и 48.

Просрочията са осчетоводени по задбалансови сметки 991 и 992.

Дяловото участие в търговски дружества е отразено по сметки от група 51.

Върху реализираните приходи съгласно чл. 4, ал.1 от Закона за корпоративно подоходно облагане през 2024 г. е начислен 2 % данък, отчетен по сметка 4512.

Второстепенните разпоредители с бюджетни кредити с отделен Булстат се отчитат самостоятелно по ЗДДС и ЗКПО.

В общината се обобщават отчети на 64 второстепенни разпоредители с бюджетни кредити, в т.ч.

Направление „Образование“

Направление „Култура“

Направление „Здравеопазване и социални дейности“

Направление „Капиталови разходи и инвестиции“

ОП „Стопанска и охранителна дейност“

ОП „Общински жилища и имоти“

ОП „Строителство и благоустройство“

ОП „Паркове и обредна дейност“

ОП "Туризъм, публични прояви и атракции“

ОП „Общински медиен център“

ОП „Чистота“

ЦПЛР – Обединен детски комплекс

17 бр. начални, основни, средни и професионални училища

2 бр. средношколски общежития

Регионална библиотека

Регионален исторически музей

Художествена галерия

27 бр. детски градини

През 2024 г. няма промяна във второстепенните разпоредители с бюджетни кредити.

Счетоводният баланс е основна съставна част на финансовия отчет.

В него се съдържа информация за оценка на имуществото и

финансовото състояние на общината. Отчетността на Община Шумен се организира в три стопански области:

- бюджети;
- сметки за средства от Европейския съюз;
- други сметки и дейности.

Провизии

Към 31 декември са начислени провизии за вземания на общината по групи, както следва: наеми, такси за детски градини, съдебни вземания и други подобни.

Провизираните вземания са класифицирани в две групи: трудно събираеми – след изтичане на 180 дни от крайния срок на погасяване, провизирани с 50 % от номиналната стойност и несъбираеми – при погиване на длъжника, обявяването му в несъстоятелност и ликвидацията му, изтичане на погасителната давност, провизирани на 100 % от номиналната стойност на вземането.

Към 31.12.2024 г. са начислени провизии за бъдещи плащания към персонала в размер на 5 455 256.91 лв.

Провизиите за непублични вземания към местни лица към 31.12.2024 г. са както следва:

Провизии за вземания от клиенти – 231 187 лв.

Провизии за просрочени вземания от наеми и концесии – 3 267 лв.

Провизии за други вземания – наказателни постановления и други – 172 634 лв.

I. Група „Бюджети”

1. Сметки от раздел 1 „Сметки за капитали и заеми”

Салдото по сметка 1001 – „Разполагам капитал” не се променя през 2024 г. Няма промени и по сметка 1101 „Акумулиран прираст / намаление от бюджетни дейности”.

Дългосроченият кредит за съфинансиране на ОП „Околна среда” – проект „Воден цикъл на гр.Шумен – II етап” с първоначален размер 3 216 524 лв. е с остатък към 31.12.2024 г. – 197 223.97 лв.

Дългосроченият кредит за съфинансиране на ОП „Региони в растеж – проект „Ремонт на общински младежки дом“ финансиран от Регионален фонд „Градско развитие“ с първоначален размер 383 500 лв. е изцяло погасен към 31.12.2024 г. със средства от целевата субсидия за капиталови разходи.

Дългосроченият кредит за съфинансиране на ОП „Региони в растеж – проект „Ремонт на общински младежки дом“ финансиран от Банка ДСК АД с първоначален размер 266 500 лв. е изцяло погасен към 31.12.2024 г. със средства от целевата субсидия за капиталови разходи.

Дългосроченият кредит за съфинансиране на ОП „Региони в растеж – проект „Ремонт на летен театър“ финансиран от Регионален фонд „Градско развитие“ с първоначален размер 269 512 лв. е с остатък към 31.12.2024 г. – 221 217,29 лв.

Дългосроченият кредит за съфинансиране на ОП „Региони в растеж – проект „Ремонт на летен театър“ финансиран от Банка ДСК АД с първоначален размер 187 288 лв. е с остатък към 31.12.2024 г. – 153 727,29 лв.

Дългосроченият кредит за финансиране на инвестиционен проект „Рехабилитация на улична мрежа и междублокови пространства и на улици/части от улици в села на територията на община Шумен“ отпуснат от Търговска банка Д АД с първоначален

размер 20 000 000 лв. е усвоен към 31.12.2024 г. в размер на 17 039 943,87 лв. През 2024 г. е погасена главница в размер на 1 317 645,91 лв. За неусвоената част е сключено допълнително споразумение за удължаване срока за усвояване до 10.09.2025 г.

През отчетната година не са допуснати просрочия по главници и лихви на ползваните заеми.

2. Сметки от раздел 2 „Сметки за ДМА и ДНА”

Всеки придобит дълготраен актив се оценява по справедлива стойност, ако е получен безвъзмездно, по цена на придобиване – ако е закупен и по себестойност, ако е придобит по стопански начин.

Възприет е принцип на преглед за преоценка веднъж на две години и ако се установят очевидно занижени или завишени стойности се извършва преоценка. Този принцип се отнася както за материалните, така и за нематериалните дълготрайни активи.

По сметка 2071 „Незавършено строителство” са отчетени на салдо както обекти, изграждането на които продължава през 2025 г. и при получаване на пълна сметна стойност ще бъдат заведени разграничено, съобразно характера и вида си, така и проекти, чието реализиране не е започнало.

Със Счетоводната политика за 2020 г. остава непроменен стойностния праг на същественост за признаване на ДМА в размер над 1000 лв. (хиляда лева). Стойностния праг се прилага от всички разпоредители, консолидирани от Община Шумен.

За класифицирането на нематериалните дълготрайни активи се прилага праг на същественост 1000 лв. Лицензионните права за ползване на програмните продукти се признават балансово, независимо от стойността, за която са придобити. Текущо

изплатените разходи за поддръжка на нематериалните дълготрайни активи се отчитат като текущи разходи.

За незавършеното строителство, което е започнало преди по-малко от една година, не е извършван тест за обезценка съгласно т.36.1.5 от ДДС20/2004 г.

През 2024 година са придобити нефинансови дълготрайни активи за 24 722 278 лв., а са отписани такива за 878 101 лв.

Увеличена е балансовата стойност на вече придобити активи с 1 924 565 лв.

Стойността на ползваните в дейността на общината чужди дълготрайни материални активи са в размер на 7 398 912,97 лв.

Сумата на наличните поети ангажименти за придобиване на дълготрайни нефинансови активи е 44 448 151 лв.

Размера на авансовите плащания за придобиване на дълготрайни активи е в размер на 1 479 396 лв.

Отчетната стойност на временно извадените от употреба дълготрайни активи е в размер на 16 267 202 лв.

Отчетната стойност на напълно амортизираните дълготрайни материални активи е 13 577 841 лв.

Балансовата стойност на нематериалните дълготрайни активи към 01.01.2024 г. е в размер на 66 891 лв

Балансовата стойност на нематериалните дълготрайни активи към 31.12.2024 г. е в размер на 74 804 лв.

През 2024 г. са придобити нематериални дълготрайни активи за 72 106 лв. а са отписа такива за 13 356 лв.

През 2024 г. не е увеличена балансовата стойност на вече придобити нематериални активи, няма налични авансови плащания и няма нереализирани ангажименти за придобиване им.

Отчетната стойност на напълно амортизираните нематериални активи към 31.12.2024 г. е 1 113 702 лв.

Извършен е преглед за обезценка на дълготрайните активи и инвестиции – сметки от подгрупа 207. Прегледът за обезценка обхваща инвестициите, извършени преди повече от една година.

Към 31.12.2024 г. не е извършван преглед за обезценка на активи, поради извършен такъв през 2023 г.

В група 20 „Дълготрайни материални активи“ са заведени активи под прага на същественост. Тези активи са дълготрайни по своя характер и приети по Закона за водите от „Водоснабдяване и канализация Шумен“ ООД по балансова стойност.

3. Сметки от раздел 3 „Сметки за материални запаси и конфискувани активи”

Методът на изписване на материални запаси и ценности е определен в счетоводната политика на Община Шумен - прилага се метода Fi-fo (първа входяща – първа изходяща). При изписване (отписване или брак) на материали, осчетоводени в сметка 3020 „Материали”, изписването да става от “най – старата” наличност. Само изписването на хранителни продукти се осъществява по метода “средно претеглена цена”.

4. Сметки от раздел 4 „Сметки за разчети -вземания и задължения”

По сметка 4261 „Подотчетни лица” формираното салдо е 2500 на лева при СОУ „Сава Доброплодни”.

По сметка 4512 – „Разчети за корпоративни данъци” като салдо е формиран размера на данъка върху приходите от стопанска

дейност на Община Шумен и нейните второстепенни разпоредители с бюджет по ЗКПО за 2024 г., дължим през месец юни 2025 г. в размер на 181 756,39 лв.

По сметка 4544 са начислени данък недвижими имоти и такса битови отпадъци за имотите, собственост на Община Шумен за периода 2019-2024 година в размер на 66 055,30 лв.

С Решения на Общински съвет от бюджетната сметка на Община Шумен са предоставени вътрешни заеми към сметки за средства от Европейския съюз по оперативни програми, като дължимите към 31.12.2024 г. са отразени в дебита на сметка 4624 – „Временни безлихвени заеми за СЕС” – 1 965 295,27 лв. Същите са отразени огледално по сметка 4614 – Временни безлихвени заеми от общински бюджети в оборотна ведомост на СЕС по оперативни програми.

5. Сметки от раздел 5 „Сметки за финансови активи”

Касовата наличност към 31.12.2024 год. по сметка 5011, съответно § 95-11 „Касова наличност в лева” е 10 716,78 лв. и е формирана от постъпления в отдел „Местни данъци и ТБО“, в общински предприятия и Регионален исторически музей след срока за зануляване на разплащателните сметки.

Постъпленията са реализирани в периода 27 - 31 декември 2024 г. Описаните разпоредители осъществяват дейност непрекъснато, включително в почивни дни и официални празници предвид характера на дейността си. Касовият поток е реално отразен по паричните отчети от фискални устройства на предприятията.

Отразяване на промените в дела на инвестициите на Община Шумен се извършва на основата на ГФО на свързаните лица, в които общината има пряко участие, като счетоводните записвания се взимат от общината като първостепенен разпоредител. Община Шумен е отразила промените в капитала (където са формирани такива) за своите дружества. Капиталът на търговските дружества с над 50 % общинско участие се отразява по сметки 5111 – „Мажоритарни дялове и акции” (при 100 %), 5113 – „Дялове и акции на асоциирани предприятия” (от 20% до 50%) , 5114 – „Други дялове и акции” (под 20 %).

Към 31.12.2024 г. Община Шумен има дялово участие в следните търговски дружества:

	ДРУЖЕСТВО	ОБЩИНСКО УЧАСТИЕ %	счетов. сметка
1	"ДКЦ -I -ШУМЕН" ЕООД	100	5111
2	"ДЦ "ДЕНТ" - Шумен ЕООД	100	5111
3	"МЕДИКО-ТЕХНИЧЕСКА ЛАБОРАТОРИЯ" ЕООД	100	5111
4	"Коплексен онкологичен център" ЕООД	100	5111
5	"МБАЛ" АД	20,31	5113
6	"В и К " ООД	23	5113
7	"ОБЩИНСКА БАНКА" АД	0,023	5114
8	" ИНДУСТРИАЛЕН ПАРК ШУМЕН " АД	40	5113

6. Сметки от раздел 6 „Сметки за разходи”

Разходите на Община Шумен се отразяват по дебита на сметки от раздел 6 „Разходи” на СБП на начислена основа. На аналитично ниво се отчитат и разходите за стопанската дейност.

По сметка 6029 се отчитат външните услуги, извършвани на Община Шумен. Високият дебитен оборот е основно от дейност

чистота, която се отчита в сметката. Разходите в дейността са планирани и определени в план-сметка за 2024 г.

По сметка 6075 и 6076 са отчитани Разходите за придобиване на инфраструктурни обекти и основния ремонт на инфраструктурни обекти, чрез външни доставки. Направените разходи по тези сметки са включени в Разчета (плана) за капиталови разходи за 2024 г.

Отчетените 4 118,52 лв. в Бюджет по сметка 6079 „Разходи за придобиване на активи с художествена и историческа стойност и книги за библиотеките“ не са капитализирани в област „Други сметки и дейности“, тъй като са разходи за периодичен печат направени от Регионална библиотека. Същите не са отразени в сметка 2204 „Книги в библиотеките“ в отчетна група ДСД съгласно ДДС 08/2014 г. и писмо на Министерство на културата № 91-00-10/04.04.2017 г.

По сметки от гр. 620 „Разходи за финансови услуги и комисионни“ се отчитат разходите за банково обслужване и такси за осъществени транзакции на ПОС терминали, разходи за застраховки.

С решение на Общински съвет е създаден фонд за лечение. Ежегодно с бюджета на Община Шумен се планират средствата за този фонд за годината. Разходите се отчитат по сметка 6421 – „Текущи помощи за домакинства“. По сметката се отчитат помощите за лечение, за компенсации на пътувания и пътни карти, отпускани по решение на Общинския съвет.

По сметка 6464 „Капиталови трансфери за нефинансови предприятия от сектор „Държавни предприятия“ са отчетени 220 000 лв., разпределени както следва:

- 78 538,80 лв., за нуждите на „МБАЛ-Шумен“ ЕАД

- 55 000,00 лв. средства за медицинска апаратура за нуждите на ДКЦ I Шумен ЕООД

Определеното финансиране на народни читалища и спортни клубове се отчитат по сметка 6451 – „Субсидии и други тещущи трансфери за нестопански организации”.

7. Сметки от раздел 7 „Сметки за приходи и нетни трансфери между бюджетни предприятия”

Община Шумен събира приходи с данъчен и неданъчен характер и такива от стопанска дейност. Приходите от данъци и такси се отчитат на касова основа.

По-важните категории приходи за 2024 година са:

Данъчни приходи – 16 217 080 лв.

Приходи и доходи от собственост – 6 727 095 лв.

Общински такси – 10 164 425 лв., в това число такса битови отпадъци – 7 850 765 лв.

Приходите от стопанска дейност се отчитат на аналитично ниво. Дебитни салда по сметки в частта на раздел 7 – „Приходи” са данък върху приходите от стопанска дейност, отчитани в сметка 7190 и данъка върху добавената стойност, отчитан по сметките от приходи, за които се отнасят.

8. Сметки от раздел 9 „Сметки за задбалансови активи”

В задбалансови сметки се отчитат чужди активи и материални запаси, поети задължения по договори, просрочени вземания и задължения и други.

На основание т.12 от ДДС 4/01.04.2010 г. начисления ангажимент по договор № е-ЗОП 2023-0028-01/10.08.2023 г. за доставка на природен газ е коригиран като ангажимент с незабавна реализация. Салдото по сметка 9200 Поети ангажименти за разходи – наличност е коригирана със сметка 9809 Анулиране на поети ангажименти за разходи поради регулярния характер на доставката на природен газ.

По сметка 9200 „Поети ангажименти за разходи” салдото на 31.12.2024 г. е 76 659 542 лв. Увеличението спрямо 2023 г. основно се дължи на сключване на нови договори по ЗОП, обхващащи доставки през 2025 и следващи години, както и сключени договори, свързани с финансирането по чл.107 от ЗДБРБ за 2024 г.

Съотношението на наличните към края на годината поети ангажименти за разходи към средногодишния размер на разходите за последните четири години е 46,2 %.

Представените банкови гаранции и застрахователни полици в полза на Община Шумен са отчетени по сметка 9214 „Получени гаранции и поръчителства” в размер на 8 332 413,24 лв.

Обезпеченията – предоставени дълготрайни материални активи по реда на ипотеките, във връзка с договора за заместване в дълг на „Общински пазари – Шумен“ ЕООД са в размер на 558 389,46 лв. и са осчетоводени по сметка 9231 „Предоставени дълготрайни активи и материални запаси в залог и ипотека”. Към 31.12.2024 г. ипотеката не е заличена.

Обезпеченията, предоставени по реда на особените залози по емитирания общински облигационен заем и заем от Фонд „ФЛАГ“ , Банка ДСК АД И Търговска банка Д АД са в размер на 23 673 323 лв. и са осчетоводени по сметка 9233 „Обезпечени задължения по реда на особените залози”.

Просрочените вземания и задължения са отчетени съответствие в гр. 991 „Статистика за просрочени вземания” и гр. 992 „Статистика за просрочени задължения”. Към 31.12.2024 г. Община Шумен няма просрочени задължения към доставчици.

II. Група „Сметки за средства от Европейския съюз”

Общината през 2024 г. работи по оперативни програми:

- Развитие на човешките ресурси;
- Региони в растеж;
- Техническа помощ;
- Наука, образование за интелигентен растеж.
- План за възстановяване и устойчивост
- ОП Храни

от други европейски средства и по други международни програми.

Постъпленията по проекти от трансфери за 2024 г. възлизат на 10 504 420 лв. по § 63-01 и 371 569,03 лв. по § 95-01.

Преходен остатък към 01.01.2024 г.	371 569,03 лв.
Постъпления общо през 2024 г.	7 236 447,09 лв.
Разходи през 2024 г.	5 547 228,18 лв.
Преходен остатък към 31.12.2024 г.	2 060 787,94 лв.

Община Шумен към 31.12.2024 г. е получила средства по оперативни програми от следните ведомства:

- МТСП – 234 887 лв.
- Министерство на образованието и науката – 479 157 лв.
- Национален фонд – 9 790 417 лв.

III. Група „Други сметки и дейности”

В група „Други сметки и дейности” се отчитат набирателни сметки на Община Шумен. Разкрити са три набирателни сметки:

- сметки за депозити и гаранции – в тях се събират чужди средства под формата на гаранции и депозити с наличност към 31.12.2024 г. – 1 608 137.44 лв ;

Приложимост на принципа на действащо предприятие съгласно Закона за счетоводството – Община Шумен е действащо предприятие и ще остане такова и за в бъдеще. В качеството си на бюджетна организация съгласно ЗПФ, Община Шумен няма намерение, нито необходимост да ликвидира или значително да намали обема на своята дейност. Не са идентифицирани събития и условия, които могат да породят съмнения относно способността на Община Шумен да функционира като действащо предприятие.

Съгласно изискванията на чл.130 а, ал.1 от ЗПФ община Шумен не отговаря на условията за община във финансови затруднения:

- Съотношението на годишните плащания по дълга към средногодишния размер на изравнителната субсидия и собствените приходи е в размер на 5,7 %
- Наличните към края на 2024 г. задължения за разходи по бюджета на общината са в размер на 55 059 963,61 лв. и не надвишават с 15 на сто от средногодишния размер на отчетените разходи за последните четири години, който е в размер на 135 507 249 лв.
- Наличните към края на 2024 г. поети ангажименти за разходи са в размер на 76 659 542 лв. и не надвишават с 50 процента от

средногодишния размер на отчетените разходи за последните четири години, който е в размер на 135 507 249 лв.

- Към края на 2024 г. община Шумен няма просрочени задължения.
- Бюджетното салдо по бюджета на общината е отрицателно само през една от последните три години.
- Осредненото равнище на събираемост за данъка върху недвижимите имоти и данък МПС за 2023 г. е 79,59 % при 75,35 % средното равнище на събираемост.

Сравнителна информация от ГФО за предходния отчетен период:

Постъпленията от данъци за 2024 г. са в общ размер на 16 217 080 лв., което е с 2 249 918 лв. в повече от събраните данъци през 10 164 405 лв. и са се увеличили с 1 512 720 лв. спрямо същите от 2023 г. Постъпленията от административни глоби, санкции и наказателни лихви са в размер на 1 023 869 лв. и са се увеличили с 251 896 лв. спрямо предходната година.

Приходите и доходите от собственост са в размер на 6 727 095 лв. и са се увеличили спрямо 2023 г. с 658 223 лв.

Приходите от реализация на нефинансови активи са 4 304 245 лв., което е с 1 142 059 лв. повече от реализираните през 2023 г.

През 2024 г. разходите за издръжка са 33 773 691 лв. или с 2 774 513 лв. в повече спрямо отчетените през 2023 г. Разходите за възнаграждения на персонала през 2024 г. са нарастнали със 12 191 306 лв. или са 90 347 706 лв. Съответно разходите за осигурителни вноски също са нарастнали значително с 2 320 600 лв. или са били в размер на 17 946 474 лв. през 2024 г.

Разходите за основен ремонт и придобиване на нефинансови дълготрайни активи, в това число и капиталови трансфери са 14 984 202 лв., което е с 7 776 277 лв. по-малко в сравнение с 2023 г.

Изложените данни във финансовия отчет на Община Шумен дават вярна и пълна информация за имущественото и финансово състояние на общината. Отчетът е изготвен при спазване на основните принципи и действащото законодателство в областта.

ПРОФ. ХРИСТО ХРИСТОВ

Кмет на Община Шумен

Съгласувал:

ДЕСИСЛАВА ПЕТРОВА

Заместник кмет БФ

СИЛВИЯ МИРЧЕВА

Директор дирекция БФРЗ

Изготвил: Росица Матеева

Началник отдел ЕБС